

“ Nie czuję się obywatelem, kiedy pracownik pomocy społecznej traktuje mnie jak dziecko, mówiąc mi, czego potrzebuję i co powinienem robić. To tak, jakbym nie istniał.

Być obywatelem to działać wspólnie.

Polska

”

Wszyscy obywatele za Europą aktywnie działającą przeciw ubóstwu

Oto lista głównych postulatów uczestników Europejskiego Uniwersytetu Obywatelskiego Czwartego Świata, którzy apelowali o poszanowanie godności i praw wszystkich obywateli oraz o zaniechanie praktyk dyskryminacyjnych ze względu na ubóstwo. Uczestnicy spotkania postulowali, aby:

na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim

od najmłodszych lat dzieci mogły uczyć się bycia obywatelem, współżycia społecznego, poszanowania dla ich praw, mogły aktywnie uczestniczyć w życiu szkoły i innych placówek, do których uczęszczają; aby każdy, w tym osoby doświadczające izolacji, mógł zostać wysłuchany, pytano go o zdanie i mógł współtworzyć projekty, które przyczyniają się do zmian i aby każdy mógł otrzymać wsparcie odpowiednio przygotowanych i otwartych na drugiego człowieka specjalistów i wolontariuszy;

tworzyć na wszystkich poziomach spotkania między decydentami a osobami doświadczającymi ubóstwa, w celu wzajemnego zrozumienia, zadawania pytań, tworzenia prawdziwego dialogu wymiany pomysłów i ulepszenia programów i polityk, a tym samym wzmocnienia demokracji uczestniczącej;

obywatele mieli większy dostęp do informacji o swoich prawach w instytucjach publicznych oraz aby materiały informacyjne były napisane zrozumiałym i jasnym językiem; instytucje i organizacje, których zadaniem jest wydawanie świadczeń i świadczenie usług socjalnych, powinny wyjść naprzeciw osobom, które nie korzystają ze swoich praw i poznać powody, dla których tego nie robią;

przepisy prawne z zakresu polityki socjalnej uwzględniały w większym stopniu mobilność osób żyjących w ubóstwie i to, że przemieszczają się one, by poprawić swoje warunki życiowe. Osoby, które zmieniają miejsce pobytu, powinny móc korzystać przez pewien czas z pewnych praw z kraju pochodzenia, aż do momentu, w którym będzie im przysługiwać pełnia praw w nowym miejscu pobytu;

gminy ułatwiły procedurę zapisu do rejestru mieszkańców wszystkim osobom przebywającym na terenie gminy, w tym osobom doświadczającym ubóstwa tak, aby nie były one narażone na bezustanne krążenie od urzędu do urzędu. Osoby, które nie mają mieszkania albo stałego adresu, często nie mogą skorzystać z przysługujących im praw socjalnych.

na poziomie instytucji europejskich

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przygotował opinię o tym, czym powinna być „obywatelskość europejska”, a której podstawą byłby sprzeciw wobec ubóstwa i realny dostęp do praw człowieka dla wszystkich obywateli. Opinia ta powinna być przygotowana we współpracy z osobami, których te kwestie najbardziej dotyczą;

Komisja Europejska przeanalizowała wpływ nowych rozwiązań wprowadzonych w życie we wszystkich dziedzinach na osoby najuboższe i aby w badania te Komisja włączyła samych zainteresowanych, a ich wiedza była wykorzystana w równym stopniu co wiedza ekspertów;

przeznaczyć znaczącą część budżetu unijnego na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;

Parlament Europejski wywarł nacisk na państwa członkowskie, żeby podpisały Zrewidowaną Europejską Kartę Społeczną, aby podpisała ją sama Unia Europejska oraz aby przyjąć procedurę skarg zbiorowych.

Program Europa dla Obywateli

Spotkanie otrzymało wsparcie finansowe Komisji Europejskiej w ramach programu „Europa dla obywateli”. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną

Dokumentacja z Obywatelskiego Uniwersytetu Czwartego Świata, który odbył się 5 marca, jest opublikowana na stronie www.atd-fourthworld.org.

Kontakt: dr.europe@atd-quartmonde.org.

Zdjęcia i rysunki: ATD Czwarty Świat

WSZYSCY OBYWATELE ZA EUROPA AKTYWNI DZIAŁAJĄCĄ PRZECIWI UBÓSTWU

“ Jak budować Europę dla ludzi

Należy pytać o to nas, którzy doświadczamy wielu życiowych trudności, ponieważ to my znamy realia, w jakich żyjemy oraz wpływ kryzysu na nasze codzienne życie. Bardzo ważne jest dla nas to, byśmy zostali dostrzeżeni przez polityków, aby brano pod uwagę nasze pomysły, a także nasze potrzeby.

Powyższy cytat to fragment interpelacji wygłoszonej w dniu 5 marca 2012 roku w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym (EKES) w Brukseli podczas Europejskiego Uniwersytetu Obywatelskiego Czwartego Świata przez delegata z Luksemburga. Oddaje on w pełni sens tego spotkania, które zgromadziło osoby żyjące w ubóstwie, solidarnych z nimi obywateli z 10 państw Europy, przedstawicieli instytucji europejskich i innych uczestników walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Uczestnicy zgromadzenia szukali, wykorzystując wiedzę pochodzącą z doświadczenia najbardziej potrzebnych, nowych rozwiązań i pomysłów na Europę bardziej sprawiedliwą, gdzie szanuje się godność każdego człowieka i umożliwia mu aktywny udział w życiu społecznym. Sam Europejski Uniwersytet Obywatelski Czwartego Świata był pewnego rodzaju próbą realizacji tych ideałów. Chcielibyśmy, aby przyczynił się do lepszego porozumienia między ludźmi i budowania trwałych fundamentów Europy, w której szanuje się godność każdego człowieka.

Véronique Reboul-Salze i Dominique Béchet
Delegaci Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat na region Europy

ATD
RAZEM
POSTAWMY NA
GODNOŚĆ

www.atd.org.pl

Być obywatelem – żyć razem pomimo dzielących nas różnic

Działać w swoim najbliższym otoczeniu

Przyznałam sobie prawo, z którego korzystałam potem przez całe życie – prawo walki, zarówno w pojedynkę, jak i wspólnie z innymi ludźmi. Osobom wzrastającym ze stygmatem wykluczenia społecznego jest ciężko. Taka etykieta ciągnie się za nimi przez całe życie. Wraz z innymi kobietami z mojej dzielnicy walczyłam o poprawę warunków życia w miejscu, w którym mieszkamy. Dwadzieścia lat temu same musiałyśmy podjąć się wysprzątania budynku przeznaczonego na szkołę, żeby mogły się w nim odbywać zajęcia, gdyż władze dzielnicy się tym nie zajęły. To pokazało, że zmiana w naszej zaniedbanej dzielnicy jest możliwa. Kontynuowałyśmy walkę, aby doprowadzić do naszej dzielnicy linię autobusową.

Włochy

Irlandzka aktywistka pokazuje zdjęcia ze swojego sąsiedztwa.

W naszym budynku niektórzy mieszkańcy już od miesięcy nie mają ciepłej wody i przeciekają im dachy. Cała okolica została opuszczona. Zebraliśmy się pod koniec 2008 roku, chcąc wywrzeć nacisk na władzach dzielnicy, aby zajęły się placem zabaw przy budynku. Z pomocą pracownicy socjalnej zaprosiliśmy na ten plac zabaw przedstawicieli policji oraz radnych miasta. Przyjęli nasze zaproszenie i przybyli na spotkanie. W ten sposób stworzyliśmy podwaliny grupy wsparcia dla rodziców. Otworzyliśmy świetlicę, do której nasze dzieci mogą przychodzić po szkole. Otrzymaliśmy subwencje i to nas zachęciło do podjęcia samokształcenia, aby móc lepiej wspierać nasze dzieci.

Irlandia

Być obywatelem: powszechny dostęp do praw podstawowych

Działać razem na rzecz prawa do mieszkania:

brak godnego mieszkania sprawia, że nie można korzystać także z wielu innych praw.

Wiele osób traci mieszkanie na skutek eksmisji lub utraty pracy:

Mieszkaliśmy na polu kempingowym, na którym na stałe było zajętych ponad 150 miejsc. Jeżeli opuszczasz miejsce, w którym mieszkałeś, to po pewnym czasie zostajesz skreślony z dokumentów administracyjnych urzędu. Jesteś wówczas określany jako „osoba mieszkająca za granicą”. Jeżeli nie masz adresu, niemożliwe jest szukanie pracy i korzystanie z pomocy społecznej! Jeżeli masz już nieważny dowód to bardzo trudno jest go przedłużyć. Stajesz się uchodźcą w swoim własnym kraju.

Holandia

Wspierać rodzinę, aby nie rozpadła się z powodu ubóstwa.

Jak można czuć się obywatelem, kiedy zostało się oddzielnym od rodziców, braci i siostr i nie miało się na to żadnego wpływu

Odebrano mi kilkoro z moich dzieci. W sądzie nie udzielono im głosu. Moja rodzina została całkowicie zniszczona. Moje dzieci chcą wrócić do mnie, ale nie pozwala im się na to. Nie pozwala im się nawet na spotkania z rodzeństwem. Kiedy skończą 16 - 18 lat, być może nie będą już chciały uczestniczyć w życiu społecznym, gdyż nigdy wcześniej im na to nie pozwalano.

Wielka Brytania

Poczułam się pełnoprawną obywatelką, gdy mogłam towarzyszyć pewnej znajomej osobie w sądzie i być u jej boku, by próbować zapobiec odebraniu jej dzieci, do czego mogło dojść z powodu nieporozumień między jej rodziną a sąsiadami. Sędzia wysłuchał tego, co miałam do powiedzenia i dzieci znajomej nie zostały jej odebrane. Broniałam jej ryzykując, że sprowadzę na siebie złość sąsiadów. Jestem aktywistką ATD Czwarty Świat. Byłam bezdomna, ale udało mi się wyjść z bezdomności. Moim obowiązkiem jest teraz pomagać innym wychodzić na prostą.

Francja

Godne mieszkania dla wszystkich (rys. L.Olazabal Castillo)

Sprawy takie jak ta, po wyczerpaniu możliwości drogi sądowej we własnym kraju powinny trafić do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Nie możemy dopuszczać do takich sytuacji – dla dobra osób poszkodowanych, jak również dla przyszłości ich dzieci.

Belgia

Informować i wspierać osoby, które nie walczą o swoje prawa

Wiele osób z mojej dzielnicy mówiło mi: <<Nie mamy prawa głosować>>. Pytałam ich, dlaczego, bo przecież wszyscy ludzie mają prawo głosować. <<Wiemy, ale nikt nigdy nie pyta o nasze zdanie. Mówi się nam, że jesteśmy nikim.>> Przedstawiciele partii politycznych powinni odwiedzać biedne dzielnice.

Francja

Europejski Uniwersytet Obywatelski Czwartego Świata w EKES-ie 5 marca 2012

W Belgii statut OMNIO pozwala osobom o niskich dochodach korzystać z opieki medycznej, ponosząc tylko część opłat, które nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym. Jednak z powodu braku informacji i skomplikowanych procedur, z tej możliwości korzysta tylko część uprawnionych. Aby ułatwić im dostęp do opieki medycznej, zakłady ubezpieczenia zdrowotnego w Antwerpii i Ostendzie zrealizowały projekt KAAP, którego tytuł można przetłumaczyć jako „Osoby z mniejszymi szansami, mające prawo do szczególnej pomocy”. Koordynator projektu kontaktuje się z osobami żyjącymi w trudnych warunkach, poświęca czas na wysłuchanie ich pytań i wątpliwości, a jeżeli jest taka potrzeba, przychodzi do nich do domu i pośredniczy między nimi a urzędami. Te kroki podjęte w celu zwiększenia dostępu do opieki medycznej są owocem dialogu i długiej współpracy między stowarzyszeniami, osobami doświadczającymi ubóstwa oraz urzędami i instytucjami w Belgii.

Belgia

Być obywatelem: uczestnictwo w życiu publicznym

Zwiększyć uczestnictwo wszystkich obywateli w życiu społecznym, korzystając z doświadczenia osób żyjących w ubóstwie

Jako że z powodu mojej niepełnosprawności uczyłem się w klasie specjalnej, oceniono mnie jako niezdolnego do pracy i narzucono mi kierunek kształcenia.

Szwajcaria

Mam za sobą doświadczenie bezdomności. Ludzie wstydzą się, gdy przez dłuższy czas są uzależnieni od zasiłku dla bezrobotnych. Wstydzą się nawet o niego prosić. Nie lubią chodzić do ośrodków pomocy społecznej, gdyż są tam traktowani z góry. Dopóki te osoby nie będą traktowane na równi, po partnersku, dopóty będą wykluczane i nie zostaną uznane za pełnowartościowych obywateli.

Niemcy

Kiedy poczułem się docenieni, powoli zaczynamy angażować się w działalność na rzecz naszego otoczenia, nie tylko we wspólnocie sąsiedzkiej, ale również w innych miejscach jak np. w szkole.

Hiszpania

Egbert Holthuis Komisja Europejska

„Unia Europejska zajmuje się głównie sprawami politycznymi i finansowymi, a nie problemem ubóstwa. Chcę Was wysłuchać, aby mieć więcej argumentów i móc lepiej was reprezentować posiłkując się tym, co od Was usłyszę.”

Charles Goerens poseł Parlamentu Europejskiego, Luxemburg

„W kwestii walki z ubóstwem największa odpowiedzialność spoczywa na państwach członkowskich. Nie można jednak akceptować przeczucia się tą odpowiedzialnością. Europa także musi wykonać swoją pracę. Walka z ubóstwem to nie sprawa państw członkowskich lub Europy, a państw członkowskich i Europy. To dzięki współpracy będziemy mogli znaleźć optymalne rozwiązania.”

Eugen Brand Delegat Generalny Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat

„Europa nie stanie się Europą praw człowieka, demokracji i pokoju, dopóki nie dostrzeże najuboższych. Ważne jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez spotkania osób dotkniętych ubóstwem z innymi obywatelami, uczenie się podejmowania wspólnych dyskusji, działań i decyzji.”